

Znakowane żółte szlaki piesze w Województwie Świętokrzyskim

Szlak żółty im. Henryka Orlińskiego Szydłów - Widelki (34,0 km)

Szlak biegnie urokliwym Pasmem Ociesęki z krajobrazem podobnym do beskidzkiego, oraz terenami leśno-rolniczymi

Przebieg: Szydłów – Korytnica – Tama zbiornika Chańcza – Chańcza – Rakówki Mocha – Raków – Dębno – Drogowle Ruda – Góra Sterczyna – Nowa Huta – Widelki

Informacje praktyczne: szlak można podzielić na dwa odcinki: Widelki – Raków; Raków – Szydłów.

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Szydłów – początek szlaku na rynku koło Urzędu Gminy. Szydłów to miejscowość szczególna, ze względu na dobrze zachowany **średniowieczny zespół miejski** obwiedziony wianuszkami murów. Określa się go jako „polskie Carcassonne”, a do dzisiejszego dnia zachowały się ślady murów obronnych (ok. 700 m) z bardzo dobrze zachowaną Bramą Krakowską. **Brama Krakowska** – zbudowana w XIV w. doczekała się późniejszej rozbudowy (renesansowa kondygnacja z attyką i wieżyczkami). Na poziom murów można było wspiąć się po kamiennych schodach. **Zamek** – fundacji Kazimierza Wielkiego, z którego zachował się główny budynek z tzw. „salą rycerską”, posiadającą gotyckie portale oraz w narożu dziedzińca przebudowany z gotyckiej baszty Skarbczyk (obecnie Muzeum Regionalne). **Kościół parafialny św. Władysława** – jest przykładem kościoła pokutnego (ekspiacyjnego), które licznie wznosił Kazimierz Wielki. W świątyni wartym przyjrzenia się jest renesansowy portal z zabytkowymi drzwiami, barwne witraże, ołtarz szafkowy z XVI w., a w kaplicy bocznej późnorenesansowy ołtarz z gotyckimi rzeźbami. **Synagoga** – również ufundowana przez Kazimierza Wielkiego z myślą o swojej kochance, Żydówce Esterce. Był to jeden z pierwszych tego typu obiektów w Polsce, który ostateczny wygląd uzyskał po przebudowie w XVI w. Wtedy to ozdobiono go dekoracyjną attyką z blankami. W sali męskiej późnorenesansowa dekoracja stiukowa oraz ołtarz na rodaly.

7,0 km Korytnica – miejscowość, w której działa wiele gospodarstw agroturystycznych.

8,0 km Tama zbiornika Chańcza

11,0 km Chańcza – przy miejscowości znajduje się **zalew** o powierzchni blisko 500 ha i długości 5 km będący jednym z najczystszych zbiorników wodnych w regionie świętokrzyskim. Zbiornik i jego okolica jest doskonałym miejscem do plażowania i kąpieli, wędkowania oraz uprawiania sportów wodnych.

14,0 km Rakówki Mocha – urokliwy przysiółek nad Łagowicą, pozostałości dawnych młynów.

17,0 km Raków – zasłynął z przebywających tu na przełomie XVI/XVII wieku Braci Polskich – Arian, którzy przenieśli się tu z Pińczowa. Z czasów świetności miasteczka do dziś dnia pozostało niewiele. Obok wczesnobarokowego kościoła parafialnego przetrwał murowany budynek kryty gontem z XVII w., zwany domem ministra zboru.

18,5 km Dębno – miejscowość o zachowanym charakterystycznym dla miast układem urbanistycznym z kwadratowym rynkiem, na którym kaplica św. Tekli z XVIII w.

20,0 km Drogowle Ruda – po znajdującym się tu w XIX w. dużym folwarku z młynem i stawami do dziś pozostała jedynie ruina i resztki parku z potężnymi lipami. innym cennym obiektem jest kościół św. Andrzeja z 1633 r. w stylu późnorenesansowym

28,0 km Góra Sterczyna – wysokość 338 m n.p.m.

32,0 km Nowa Huta

34,0 km Widełki - koniec szlaku przy przystanku PKS przy szkole podstawowej. Obecnie zimą porą czynny jest tu wyciąg narciarski.

Szlak żółty Starachowice Zachodnie – Iłża (30,0 km)

Szlak prowadzi przez tereny największego kompleksu leśnego nad Kamienną, łącząc Starachowice z bardzo ciekawą krajoznawczą Iłżą.

Przebieg: Starachowice PKP – Lipie – Zębiec PKS – Piotrowe Pole – Pomnik Partyzantów AK „Potoka” – Koszary PKS – Kotlarka – Ilża PKS

Informacje praktyczne: szlak można podzielić na odcinki: Starachowice – Zębiec; Zębiec – Ilża.

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Starachowice PKP – Najcenniejszym obiektem godnym uwagi w Starachowicach jest **Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. J. Pazdura**. Powstało w roku 1789 z inicjatywy Aleksandra Rutkiewicza – opata cystersów wąchockich, kiedy to wybudowano wielki piec na węgiel drzewny. Od tego czasu datuje się rozwój hutnictwa w Starachowicach. Działalność zakładu została zatrzymana 19 marca 1968 r. i dziś stanowi obiekt muzealny. Obecnie na terenie ponad 8 ha podziwiać można historyczny układ przestrzenny zakładu, urządzenia hydrotechniczne, architekturę przemysłową, oraz najcenniejszy i najstarszy w Europie wielki piec z 1899 roku posiadający kompletny ciąg technologiczny. Ponadto w muzeum zobaczyć również zrekonstruowaną, starożytną osadę dymarską, zabytki techniki samochodowej i zbrojeniowej oraz bogate zbiory archeologiczne. Godnym uwagi jest również **Kościół p.w. św. Trójcy** – świątynia zlokalizowana na skarpie, której zabytkowa część pochodzi z 1681 r. Wewnątrz obraz św. Trójcy w nawie głównej; barokowy ołtarz główny przeniesiony tu z klasztoru benedyktynów na św. Krzyżu.

7,9 km Lipie

13,3 km Zębiec PKS

19,7 km Piotrowe Pole – dawna wieś spacyfikowana przez Niemców 22.09.1944 r. za pomoc udzielaną partyzantom. Większość mieszkańców zginęła, stąd też po wojnie wieś nie została odbudowana. Pomnik. Piękne okazy starodrzewia.

22,4 km Pomnik Partyzantów AK „Potoka” – w dniu 01.-03.10.1944 r. partyzanci toczyli tu walki z Niemcami. Zginęło wówczas 59 osób, a ok. 40 partyzantów dostało się do niewoli. Po wojnie zwłoki przeniesiono na cmentarz w Iłży i złożono we wspólnej kwaterze.

23,9 km Koszary PKS

28,0 km Kotlarka

30,0 km Iłża PKS – koniec szlaku przy przystanku PKS w Rynku. Iłża zachowała zabytkowy układ architektoniczny z regularną siatką ulic z XVII w. kościołem parafialnym, zespołem kościoła szpitalnego – kościół z XVI wieku, budynek szpitala zajmowany obecnie przez Muzeum Regionalne wzniesiony został w XVIII w., i ruinami zamku biskupów krakowskich.

Szlak żółty Wąsosz – Serbinów (28,0 km)

Szlak prowadzi poprzez piękną dolinę rzeki Krasna, gdzie można zobaczyć obszary o charakterze bagiennym, posłuchać licznie występujących tu ptaków reprezentujących około 120 gatunki. Na trasie 10 opisanych stanowisk edukacyjnych.

Przebieg: Wąsosz – droga asfaltowa koło Błotnicy – Krasna – Luta – Szalas – Długojów – Rogowice – Serbinów PKS

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Wąsosz – początek szlaku koło kościółka. Pozostałości układu wodnego po kuźnicy (XV-XIX w.), a następnie zakładu produkującego wyroby żelazne.

4,0 km droga asfaltowa koło Błotnicy

11,0 km Krasna – znajduje się tu pomnik poświęcony poległym żołnierzom w 1939 roku. W II poł. XVIII w. do 1900 roku działał tu wielki piec. Do dziś zostało po nim spiętrzenie i zalew na rzece Krasnej oraz część zabudowań dzisiejszego zakładu przemysłowego.

14,0 km Luta – wieża widokowa wzniesiona na bagnach. Dojście ok. 800 m przez wieś Luta II – ze szlaku skręcamy w prawo.

19,5 km Szałas

22,5 km Długojów

25,0 km Rogowice

28,0 km Serbinów PKS – koniec szlaku przy przystanku PKS przy drodze Stąporków – Mniów - Kielce

Szlak żółty Skarżysko Zachodnie PKP – Skarżysko Kamienna PKP (27,0 km)

Szlak prowadzi przez tereny leśne otaczające miasto, łącząc miejsca pamięci narodowej.

Przebieg: Skarżysko Zachodnie – Skarżysko Rejów – Droga nr 7 – Bór – Brzask PKP – Brzask – Cmentarz partyzancki – Pogorzale – Skarżysko Kamienna PKP

Informacje praktyczne: w okolicach cmentarza partyzanckiego teren podmokły

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Skarżysko Zachodnie – początek szlaku na przystanku PKP na linii Skarżysko Kamienna – Kielce.

2,0 km Skarżysko Rejów – na obszarze ciekawej, o długich tradycjach przemysłowych, dzielnicy Rejów w zabytkowym budynku zawiadowcy huty „Rejów” znajduje się **Muzeum im Orła Białego**. Wewnątrz mieści się ekspozycja dotycząca Wojska Polskiego do 1939 r., martyrologii mieszkańców Skarżyska i okolic oraz ruchu oporu. Oprócz tego na powierzchni 2 ha ekspozycji plenerowej zgromadzono wiele rodzajów i typów ciężkiego sprzętu bojowego (działa, wyrzutnie raketowe, czołgi, wozy pancerne, śmigłowce, myśliwce bombardujące, a także pełnomorski kuter torpedowy i wiele innych).

4,4 km Droga nr 7

8,3 km Bór – pomnik na zbiorowej mogile 360 osób rozstrzelanych przez Niemców 12-14.02.1940 r.

8,6 km Brzask PKP

12,0 km Brzask – pomnik na zbiorowej mogile 720 osób rozstrzelanych przez Niemców 29.06.1940 r.

19,0 km Cmentarz partyzancki – założony został przez partyzantów Armii Krajowej z oddziału Antoniego Hedy „Szarego”. Służył do pochówku poległych żołnierzy podziemia.

22,5 km Pogorzałe

27,0 km Skarżysko Kamienna PKP – koniec szlaku na dworcu PKP.

Szlak żółty im. ks. Stanisława Hieronima Konarskiego Jedlnica – Żarczyce Duże (21,0 km)

Szlak łączy Góry Świętokrzyskie z miejscowością w której urodził się Stanisław Konarski. Na Górze Czubatce malownicza wapienna grań.

Przebieg: Jedlnica – Bolmin – Góra Czubatka – Dołki - Małogoszcz – Pierzchnica stawy – Żarczyce Duże – Żarczyce Duże kościół

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Jedlnica – początek szlaku przy przystanku PKS.

2,0 km Bolmin – na cmentarzu w Bolminie mogiła znanego krajoznawcy kieleckiego Juliusza Brauna. Godnym uwagi jest tu kościół z pocz. XVII w. murowany, jednonawowy, z ukrytą pod dwuspadowym dachem kopułą. W ołtarzu głównym obraz Matki Bożej Pocieszenia z XIV lub XV wieku otaczany szczególną czcią wiernych. Przy świątyni wiekowe lipy i drewniana dzwonnica z XVIII w. Nieopodal wsi ruiny dworu obronnego z pocz. XVII w.

6,5 km Góra Czubatka – wysokość 326 m n.p.m., wapienna grań.

9,5 km Dołki

12,0 km Małogoszcz – w latach 1591-95 został tu wzniesiony kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Prezbiterium z zewnątrz oskarpowane posiada renesansowe obramienia okien. Do nawy przylegają 2 kaplice zwieńczone latarniami. Wyposażenie wnętrza późnorenesansowe. W ołtarzu znajduje się uznawany za słynący łaskami Krucyfiks. Warto zwrócić uwagę na marmurową chrzcielnicę z 1610 r., a także polichromię sklepień i ścian (XVI-XVIII w.). Drewniana dzwonnica z poł. XIX w. kryta jest gontowym czterosпадowym dachem. Na wzgórzu Babinek cmentarz z kościółkiem p.w. św. Stanisława biskupa z 1595 r.. Na cmentarzu znajdują się mogiły powstańców z 1863 r. i wydzielona kwatery cmentarza wojkowego z I wojny światowej.

18,0 km Pierzchnica stawy – urokliwe miejsce przy dawnej osadzie młyńskiej (stawy)

20,0 km Żarczyce Duże – tutaj urodził się ks. Stanisław Konarski. Wydarzenie to upamiętnia obelisk przy współczesnym kościele, który odsłonięto w z okazji trzechsetnej rocznicy jego urodzin.

21,0 km Żarczyce Duże kościół – koniec szlaku przy kościele parafialnym.

Szlak żółty Barcza PKS – Bukowa Góra (11,0 km)

Szlak prowadzi terenami leśnymi Pasma Klonowskiego z pięknymi widokami w okolicach Barczy i Klonowa.

Przebieg: Barcza – Góra Barcza – Gajówka Barcza – Klonów – Góra Bukowa

Informacje praktyczne: na Bukowej Górze połączenie ze szlakiem zielonym, którym 7 km do Łącznej lub 9 km do Bodzentyna.

Dokładny przebieg szlaku:

0,0 km Barcza – wysokość 345 m n.p.m. Początek szlaku przy przystanku PKS.

3,5 km Góra Barcza – wysokość 465 m n.p.m. **Rezerwat „Barcza”** chroni odsłonięcia w nieczynnych kamieniołomach skał dolnodewońskich z tufitami świadczącymi o wulkanizmie na terenie Gór Świętokrzyskich.

6,0 km Gajówka Barcza

8,5 km Klonów – wysokość 385 m n.p.m. Znajduje się tu pomnik poświęcony 16 pomordowanym przez Niemców 2 lipca 1943 r. Rozległe widoki na Pasma Główne.

11,0 km Góra Bukowa – wysokość 482 m n.p.m. Na jej grzbiecie zlokalizowana jest drewniana kapliczka, wg tradycji ustawiono na grobie napoleońskiego żołnierza. Obok mogiła partyzanta poległego w 1943 r. Pod szczytem zobaczyć można pomnik przyrody – skałki piaskowca dewońskiego do 5 m wysokości. Na Bukowej Górze połączenie ze szlakiem zielonym, którym 7 km do Łącznej lub 9 km do Bodzentyna.